

DÉLMAGYARORSZÁG

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

77. évfolyam, 234. szám
1987. október 5., hétfő

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1.80 forint

Fogyasztói stílusok

A stílus maga az ember, mondotta egykoron egy okos francia. Nézetének igazát olyannyira nem vitatjuk ma sem, hogy gyakran az emberek öltözködési, érintkezési, evési vagy beszédstílusáról alkotunk messzemenő ítéleteket. Hadd lássam, mit eszel, megmondom, ki vagy — hirdeti a szakmájába feledkező mesterszakács. Amilyen a lábbedid, olyan a lelked — forgatja tovább, szinte a képtelenségig a hétköznapi pszichológus.

Szóval ítélezzünk arról a felszínesnek tűnő dologról, amely azért mélyen a lényegi világba eresztette gyökereit, s ezért árukodó tud lenni, illetve megbízható információt szolgáltat mindazoknak, akik értik a stílusok nyelvét. Vegyünk például egy piackutatót, akinek az a feladata, hogy a fogyasztói szokások alapján mérje föl a hazai vásárlóerőt. Ki mit vesz, milyen fogyasztói álmok megvalósításáért küzd, mit tart elérhetőnek, mivel fejezheti ki emelkedettebb státuszát, milyen mintákat követ?

Legyen az élen álló csoport az, amelyik sokszor nagyon szúrja a szemünket. Ez az elit vásárlók táborára. Érdekes jelenség, hogy — szociáldemokrata fogalommal szólva — erősen föléledt bennünk a gazdaggyűlölet, s ez az érzés a hivalkodóan költekező magántermelőkre zúdul, holott az elit vásárlók csoportjába leginkább magas iskolai végzettséggel rendelkező, jó beosztásban dolgozó, az étkezési és higiénés fogyasztást is alaposan szem előtt tartó emberek tartoznak. Ők azok, akik a művelődési értékek megvásárlására is gondot fordítanak, ám nem ez a legjellemzőbb. Lakásuk összkomfortos, nyaralásuk teljes és intenzív.

A közvetlenül utánuk következő csoportba az értelmiségi életstílust választó, illetve megvalósító fogyasztók tartoznak. Fiatalabbak az elit csoportba soroltaknál, aktívak az önképzésben és a háztartási fogyasztásban. Céljuk az elit elérése, s ehhez jó lehetőséget biztosít a korszerű igényekhez illő pályaválasztás. Fiatal ügyvédek, közgazdák, üzletkötők képelek ide, no meg a felső vezetésből kiszorulókat és az érettségizett szakmunkásokat.

Fölülről a harmadik grádicson az a fogyasztó áll, aki az előző életstílust vonzónak, követhetőnek itéli, de a mintákat csak módosítva, magyaráz korlátozva veheti át. A lakás kulturáltsága csaknem olyan, mint az előző két fogyasztói csoportnál, de a művelődési vagy szabadidős tevékenység már erősen az otthonhoz kötött. Az elit koncertre jár, a mintakövető lemez hallgat, az előbbi nyaralóban tölti a hétvégét, az utóbbi papucsban és fürdőköpenyben üldögel a hazavitt munka fölött. De ez nem jelenti azt, hogy ne törődne az üdüléssel, kirándulással. E csoport harmadolható: kezdő értelmiségi, jól kvalifikált ipari munkás és tisztességes jövedelmű alkalmazott tartozik ide.

Mivel a gyerekek fölnevelése, támogatása egyre nehezebb teher, ugyanakkor azonban nagyon szép feladat, hazánkban létrejött a „családsegítő” fogyasztói csoport. Itt a legfontosabb érték a család presztízse és az utódok képzése, istápolása. Ennek következtében a szülők fogyasztása korlátozódik, de a gyerekeké a felső mintákat követi. Ebbe a csoportba tartoznak azok, akik nem szereztek diplomát, de gyermekük felemelésével kárpótláshoz kívánnak jutni. A kereskedelemnek itt megfontoltan fogyasztó középkerület, vagy idősebb vásárlókkal kell számolnia.

Európainak véletlenül sem nevezhető lakásviszonyaink kitermeltek az otthonteremtés életmódszinténél magasabb szintre. Ugye ismerős ez a típus? Élete középpontjában a ház fölépítése, a lakberendezési tárgyak összeválogatása, az otthonteremtés ezernyi körülményének részletes rendezése áll.

Jelentős azoknak a száma, akik szinte menekülnek komfort nélkül, vagy szűkös otthonaikból, s mivel jó kapcsolatteremtők, általában összejárnak a hasonló sorsúakkal. Többségükben fiatal munkások, akik falun vagy kisvárosban élnek, s még nincsenek teljesen megrontva a civilizáció elmagányosító ártalmaitól.

Mert aki megrontódott, az a következő, a kapcsolatszegény csoportba sorolt. Szomorú, hogy ő képviseli az átlagot: mindenből — ételből, ruhából, kultúrából — közepesen, mértéktartóan fogyaszt, társadalmi életet alig él. Sok közöttük a nő: magukra maradt elváltak és özvegyek.

A második és harmadik gazdasággal kompenzálók nagy táborát alighanem fölösleges leírni. Egy szimbolikusan is fölfogható jelzést teszek csak a mindannyiunkban kirajzolódott képhez: szinte mindigik olvas újságot, de folyóiratot, könyvet mértékel.

Az iskoláikat alig-alfig elvégzők, hátrányos szociális és művelődési körökben felnövekvők igen gyakran kénytelenek leélni életüket a robotolók között. Ez a csoport rengeteget dolgozik, de keveset keres, így fogyasztóként is leginkább a vegyesbolti eladó és a csapoz számíthat rá.

Hazugok lennének, ha nem vallanánk be, hogy az elit ellentétét képezik az elesettek csoportja. Jellemzőjük: öregség, betegség, tudáshiány, külterületi lakóhely, szegénység. Fogyasztásuk a minimális biológiai szinten van.

Jól mondotta az a francia. A (fogyasztói) stílus maga az ember.

Dezstus Imre

Megemlékezés a Márciusi Front vezetőinek makói találkozójáról

Ünnepség, emléktábla-avatás

Az ország demokratikus és haladó erőit egyesítő Márciusi Front vezetői Erdei Ferenc kezdeményezésére 1937. október 3-án Makón, a Korona Szállóban találkoztak és egy felhívást fogalmaztak. A történelem által számon tartott makói kiáltvány továbbfejlesztette a márciusi programot, a társadalom népi demokratikus átalakítását hirdette és sürgette, mivel a magyar nép érett és hivatott arra, hogy önmagát kormányozza. A makói kiáltvánnyal az ország lelkiismeretét akarták felrázni, és szeretnék volna felkelteni a nemzet érdeklődését a magyar sorskérdések iránt, amelyeket — a felhívás szövegezői szerint — egy dermedt korszakban, még a szakemberek, s a segítői akarók sem ismertek. A nagy jelentőségű, ötven évvel ezelőtti eseményről megemlékeztek szombaton Makón.

Az egész napos ünnepségsorozat a Hazafias Népfőnt Csongrád Megyei Bizottsága a helyi városi szervezetekkel együtt rendezte. Az eseményen részt vettek a népfőntmozgalom országos vezetői, élükön Kállai Gyula, a Hazafias Népfőnt Országos Tanácsának elnöke és Pozsgay Imre, a népfőnt főtitkára, valamint a megye és Makó város társadalmi-politikai életének vezető képviselői, köztük Koncz János, az MSZMP megyei bizottságának titkára, Szabó G. László, a megyei tanács elnökhelyettese, Molnár Sándor, a népfőnt megyei bizottságának titkára.

A makói József Attila Múzeumban a Márciusi Front dokumentumaiból emlékkiállítás nyílt, amelyet Apró Antal országgyűlési képviselő, a Hazafias Népfőnt Országos Tanácsának tagja nyitott meg. Ismertette a fél évszázaddal ezelőtti eseményeket, a makói haladó körök tevékenységét, szölt az első népfőntos jellegű lap alapításáról, ami a Maros menti városban jelent meg Várospolitikai Szemle néven. Felidézte a Korona Szállóban október 3-án megtartott irodalmi este, ahol Erdei Ferenc, Feja Géza, Illyés Gyula, Kovács Imre, Sárközi György, Veres Péter olvasott fel műveiből.

A Korona Szálló bejáratánál Keresztes Zoltán, a makói pártbizottság első titkára felavatta azt az emléktáblát, amellyel a Hazafias Népfőnt Országos Tanácsa megörökítette a makói kiáltvány történelmi emlékét. Ezt követően a szálló nagytérképén emlékülést tartottak. Nagy István, a Hazafias Népfőnt megyei bizottságának elnöke köszöntötte a résztvevőket. Pozsgay Imre megnyitotta beszédében rámutatott arra, hogy a mostani üléssel nemcsak a Márciusi Front alapítói, hanem a Maros menti város önállósági és függetlenségi szellemű polgárai előtt is tisztelegnek. Ugyanis jól össze tudták egyeztetni a haladás és a hazafiság eszméjét. Ennek a szellemnek kialakításában a makói születésű Erdei Ferencnek kiemelkedő szerepe volt. A népfőnt főtitkára hangsúlyozta: itt, Makón látszott meg leginkább, hogy a haza és haladás gondolatának egybekapcsolásánál milyen jó esély született a kommunizmus és más demokraták találkozására.

A Márciusi Front megújított programja is bizonyította, a kommunista moz-

galom eszméi nem lehetnek idegenek a nemzeti programtól. Korábban ugyanis voltak olyan téves hiedelmek, amelyek szerint a demokratikus magatartást, a haladó gondolkodást nem lehetett összekapcsolni a hazafisággal. Pozsgay Imre párhuzamot vont az 1937-es mozgalom és az 1848-as forradalom márciusi célkitűzései között, hiszen sokféle elvégzendő teendő maradt a múlt századból a magyar társadalomra. A Márciusi Frontban tömörülő demokraták és kommunisták is hirdették a függetlenségi gondolatot az országos szociális létproblémaival ismét össze kell kapcsolni, mert a közelgő és rettenetes veszéllyel szemben csak így lehet ellenállást kifejteni. Beszédében idézte és aktualizálta Erdei Ferencnek a magyar nép alulról építkező önkormányzatára tett korabeli javaslatát, mely üzenet a mára is érvényes. Korunk-

Lázár Mihály felvetele

Az emléktábla-avatás résztvevői

ban a reform csak eszköz lehet a nagy cél érdekében, az önkormányzatra épülő demokratikus Magyarország megteremtésében, egy olyan ország létrejöttében, ahol mindenki gazdának érezheti magát.

Az emlékülésen tudományos előadások hangzottak el. Serfűző Lajos, a József Attila Tudományegyetem tanszékvezető tanára a Márciusi Front szerepéről és jelentőségéről beszélt. Tóth Ferenc, a József Attila Múzeum igazgatója Makó, és a Márciusi Front közötti összefüggéseket tárgyalt. Györfy Sándor, a Magyar Munkásmozgalmi Múzeum főmunkatársa Erdei Ferenc és a Márciusi Front kaposo-

latát elemezte. Az ünnepségen határozta el, hogy Erdei Ferenc Társaságát hoznak létre, amely szerkesztésében, egy olyan ország létrejöttében, ahol mindenki gazdának érezheti magát. Este a népi írók egykori folyóiratának, a Válasznak 1937-ben megtartott makói rendezvénye emlékére irodalmi estet szerveztek a Korona Szálló nagytérképén, a műsort, amelyet a rádió is közvetített. Mary György állította össze és Dorogi Zsigmond rendezte.

A Márciusi Front makói kiáltványának 50. évfordulója előtt tisztelegő ünnepség ma, hétfőn Gardonyban folytatódik, ahol felavatják Erdei Ferenc szobrát.

Befűtöttek 26 ezer családnak

Növekvő árak — csökkenő energiafelhasználás

Nekem már attól is melegem lett, amit a hét végén a Városgazdálkodási Vállalat távhőszolgáltató főosztályán hallottam. Az ugyanis nem új, hogy a telen többet kell fizetnünk a melegért, mint tavaly. Ugyanazért a melegért.

— A fűtéshez, használati meleg vízhez adott állami támogatást ugyanis csökkentették, így a tényleges költségek nagyobb hányada jut a lakosságra az idén. Ezért azonban nem tudunk „pluszt” nyújtani, mert az energiafelhasználási normák évről évre szigorodnak — mondja Sárkány László főosztályvezető.

— Az idén is folytatják azt a népszerűtlen gyakorlatot, amit tavaly vezettek be? — Muszáj. Éjszakánként most is csökkentett fűtést tudunk csak nyújtani. Tudjuk, hogy ez nemtetszést váltott ki, de kényszerhelyzetben vagyunk. A rendelet egyébként módot adna rá, hogy már este nyolckor „takarékre” tegyük a kazánokat, s csak reggel nyolckor fűtsünk ismét teljes gőzzel.

Mi viszont csak 11 óra után élünk ezzel, hajnali négykor viszont ismét visszaállunk. — Hány lakást kell ellátniuk melegeggel az idén? — Huszonhatezer otthon kényelmét biztosítjuk 360-

380 millió forint értékű tüzelőanyagot elegendő el a télen. Növekednek a költségeink, így aztán csökken a vállalat nyeresége. Mindezt úgy kell kibővíteni, hogy közben a lehető legkevesebb reklamációt szereztünk magunk mögött tudni.

Milyen kilátásokkal várhatunk neki a hidegebb napoknak?

— Tizenkét-tizenhét millió forintot költöttünk a fűtőművek karbantartására. Volt, ahol fel is kellett újítani a gerincvezetéseket. Odesszában ezért néhány lakásban csak most fejezzük be a radiátorok cseréjét. Egyébként csütörtökön már el is indultunk a próbafűtésre. A hét végén mindenütt melegek voltak a radiátorok. Ha felmelegszik az idő, leállunk, és csak október 15-én indulunk újra.

— És ahol hideg marad a fűtést?

— Akad ilyen is. A nyári karbantartás után elvégeztük a hideglégtelenítést. De még maradhatott levegő a rendszerben. Az IKV-lakásoknál mi, a szövetkezetieknek saját szerelőbrigádjaik végzik el a meleg légtelenítést, hogy kifogástalanul működjön a fűtés. Egyébként a két-napi próbafűtésért nem kell takarékoskodniuk a lakosoknak.

— És az OTP-lakások gondjait ki oldja meg?

— Erre mi nem vagyunk felkészülve. A lakóknak kell szerelőt hívniuk, vagy maguknak legtelentezniük, ha nem indul meg a fűtés.

— Sok vita van abból, hogy milyen meleget kell nyújtani a számla ellenében...

— Hűsz fok az előírt hőmérséklet. A szegedi távhőrendszer viszont olyan, hogy akad ennél alacsonyabb és magasabb érték is. Esténként, amikor csökkentjük az energiát, lemehet 18 fokra is a lakások hőmérséklete.

— A meleg vízzel is akadnak gondok: sokszor csak langyos!

— Sajnos, hiába keringtetjük, a rendszer hibái minduntalan kiütnak. Igyekezzünk évről évre újra beszabályozni. A csúcspontjában időben nincs is gond, mert akkor gyors a keringés, nem tud lehűlni a víz.

— Egyébként sokan felőrt is folytatják, ez viszont pazarlás.

— Pedig a saját zsebükre megy. A vízmennyiséget ugyanis a házak lakói közösen fedezik. Nekünk csak a melegítésért kell árat fizetni. Ezért is lenne jó a napi próbafűtésért nem kell takarékoskodniuk a lakosoknak.

R. G.